

GAZETA LWOWSKA.

We Srode

N^{ro}. 56.

16. Maja 1847.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia d. 8. Maja. —

Nadzieja, jaką podług wiadomości odebranej z Drezna z d. 3. t. m. o wyzdrowieniu Króla Jego Mości Saskiego miano, niestety! nie ziściła się. Właśnie teraz nadeszły raport z d. 5. t. m. zawiera nader smutne doniesienie, że Król Jego Mość w dniu wspomnianym, o kwadransie na osną rano przeniósł, się do wieczności. — Zaledwie w d. 4. rano rozeszła się wiadomość o pogorszeniu się zdrowia Jego Królewskiej Mości, wszyscy cisnęli się do kościoła, dla błagania Wszemocnego o utrzymanie drogiego życia Monarchy szczerze od poddanych kochanego i uwielbianego. Raport lekarski wydany w d. 4. z południa, donoszący o słabieniu na siłach dotychczasowego Chorego przy powiększającej się gorączce, pogrążył w największym smutku mieszkańców Stolicy, która dnia następującego rano przez smutne poselstwo o śmierci Monarchy trudną do wyrażenia żałością okryta została. (D. A.)

Za najwyższem rozporządzeniem N. Cesarzowej i Królowej, jako najwyższej Opiekunki wysoce szlacheznego orderu Krzyża gwiazdowego obchodzone w d. 3. t. m. jako w dniu znalezienia Jego Krzyża uroczystość orderu nabożeństwem i ofiarami w kościele parafialnym przydwornym, na którem znajdowała się Jej Cesarzowska Mość, Arcyksiężna Zofija, wraz z obecnymi tu domami orderu. (G. W.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Brazylia.

Według Dziennika: *Diario Fluminense*, Cesarz w d. 15. Lutego w pałacu swoim *Boa Vista* dał posłuchanie Ces. Austryjackiemu Radcy Poselstwa P. Neumann, i przyjął z jego rąk urzędowy akt zaręczyn Królowej Porgalskiej Donny Maryj II. z Jej Stryjem Don Miguel. W d. 17. t. m. dał Cesarz dotychczasowemu Ces. Austryjakiemu Sprawującemu interessa Baronowi Marszałkowi schall, posłuchanie, który Monarsze złożył swoje nowe wierzytelne listy jako nadzwyczajny Posel i pełnomocny Minister. (G. W.)

Hiszpanija.

Podług wiadomości z Madrytu, Król i rodzina Królewska wyjechała w d. 18. z. m. do Aranjuez. Hrabia Espana towarzyszy Królestwu Ichmość.

Wszystkie pułki korpusu obserwacyjnego postąpiły naprzód i stoją na samej granicy Portugalskiej.

Podług doniesienia od granic Hiszpańskich z d. 24. Kwietnia, przybył Margrabia Chaves do Irun w d. 20. t. m. pod zastoną Oficera i 12 Hiszpańskich dragonów. Wielu Hiszpanów należących do kup zbrojnych w Katalonii zbiegło do Francji.

Gazeta Madrycka z d. 21. Kwietnia zbija fałszywe lub przesadzone doniesienia Gazet Francuzkich o Hiszpanii, szczególnie o nieprzyjaznym duchu między żandarmeryją i Królewskimi ochotnikami, których karność, nległość i uszanowanie, najwyższe Władze pochwalają. Równie zawiera także obszernie doniesienie o robotach tak w Sewilli, w porcie Santa Mafia i w Walencyi dla upiększenia tych trzech miast, jakoteż dla ukończenia kanału z rzeki Guadalquivir i koło innych publicznych guachów wykonanych. Jednakże niedza w Walencyi jeszcze wielka, a Jeneralny Kapitan otworzył składki, aby ludowi dać sposobność zarobku.

Gwiazda mówi: »Katalonija znowu jest prawie w pokoju. Jedyne dowódca kup zbrojnych, jest niejaki Estangs. Wystano przeciwko niemu dostateczną siłę wojska.«

Dziennik *Echo du Midi*, donosi podobnie, że goniec wyprawiony w d. 16. Kwietnia przez Jeneralnego Kapitana przywiózł do Madrytu wiadomość o zupełnie przywróconej spokojności w Katalonii i ukaraniu buntowników. (G. W.)

Wielka Brytania i Irlandyja.

Gazeta Londyńska z d. 24. Kwietnia zawiera mianowanie Sir Johna Singleton Copley, Parem z tytułem: Barona Lyndhorst.

P. Kanning został znowu w Seafort bez opozycji Członkiem Parlamentu wybrany.

Gwiazda zawiera wyniki z Gazet Londyńskich z d. 26. Kwietnia, podług których Lord Dudley objął Ministeryjum Spraw Zewnętrznych, i w d.

)(

25. t. m. już pierwszy raz w tym Wydziale pracował. Lord Granville, słysząc teraz, nie będzie piastował żadnego urzędu w nowym Ministerjum i powróci niebawem na swoje posadę Pośta do Paryża. Według Kuryjera P. Scarlett, (z opozycji Whigów) przyjął miejsce Adwokata Korony (*Attorney-General*) w miejscu wyszłego Sir Charles Wetherell, a Sir N. C. Tindal (*Solicitor-General*) zrzekł się prawa do tego urzędu.

Układy między Margrabią Lansdown i P. Kanningiem podług tego samego pisma jeszcze w d. 26. nie były skończone. W dniu tym samym rano powrócił ón sam z mieszkania wiejskiego do Londynu, i widział się z P. Kanningiem.

Oto jest, podług doniesień z Londynu z d. 28. Kwietnia urzędowy wykaz nowo mianowanego Ministerjum:

Lista Administracyi: Członkowie Gabinetu. Parowie: Lord Kanclerz: Lord Lyndhurst (Sir John Copley). Lord Prezes: Hrabia Harrowby. Lord tajnej Pieczęci: Xiążę P. Portland. Kanclerz Xięstwa Lankasterskiego: Lord Bexley. Sekretarz Stanu Spraw Zewnętrznych: Wice Hrabia Dudley. Sekretarz Stanu do Osad: Wice-Hrabia Goderich (P. Robinson).

Członkowie Izby Niższej: Sekretarz Stanu Spraw Wewnętrznych: W. Sturges Bourne. Prezes biura handlowego: P. Huskisson. Prezes biura Kontroli (*board of control*): C. W. Wynn. Sekretarz Wydziału Wojny: Wice-Hrabia Palmerston. Pierwszy Lord Skarbu i Kanclerz Skarbu: P. J. Kanning.

Urzednicy, nie będący Członkami Gabinetu: Lord W. Admirat: Jego Królewic. Mość Xiążę Klarencyi. W. Mistrz artyleryi: Margrabia Anglessea. Lord Podkomorzy Król. Domu: Xiążę Devonshire. W. Koniuszy: Xiążę Leeds. Pierwszy Sekretarz: Lord Wielkorządca Irlandyi, W. Lamb.

Urzednicy Sędziowie. *Master of the Rolls*: Sir John Leeds. Wice-Kanclerz: P. Hart. Prokurator Generalny: P. Scarlett. *Solicitor Generalny*: Sir N. Tindal.

Z powyższego wykazu okazuje się, że urzędy: Adwokata Generalnego, pierwszego Komisarza lasów, Dyrektora Mennicy i wiele innych miejsc drugiego rzędu jeszcze nie osadzono. — Imię Margrabię Lansdown nie znajduje się w tym wykazie.

Konsolidy stały w d. 28. Kwietnia na giełdzie Londyńskiej po 82 1/2. (G. W.)

Francyja.

Król udał się w d. 29. z. m. konno w towarzystwie Delfina, Xięcia Orleańskiego i Xięcia

Chartres, otoczony licznym sztabem Jeneralnym na pole marsowe dla odprawienia obrotów wojennych z Paryżką gwardyją narodową.

Monitor z d. 30. z. m. zawiera następujący król. Rozporządzenie z dnia poprzedzającego:

»KAROL, z Łaski Bożej Król Francyi i Nawarry. — Na rapport Naszego Ministra Sekretarza Stanu w Wydziale Spraw Wewnętrznych rozkazaliśmy i rozkazujemy, co następuje: Artyk. 1. Gwardyja narodowa Paryżka jest rozwiązana. Art. 2. Nasz Minister Sekretarz Stanu w Wydziale Spraw Wewnętrznych upoważniony do wykonania niniejszego rozporządzenia. Dań w Zamku naszym Tuileryjskim dnia 29. Kwietnia roku zhawienia 1827, panowania naszego r. trzeciego, KAROL. — Na rozkaz Króla: Minister Sekretarz Stanu spraw wewnętrznych: Corbiere.«

O powodach, które Króla zniewoliły, obracając środki surowości, udziela następujący list z Paryża pod d. 30. Kwietnia bliższego objaśnienia. »Rozwiązanie Gwardyi narodowej paryżkiej, o wiedziane w dzisiejszym Monitorze, nastąpiło wskutek złego ducha, jaki Gwardyja ta podczas wczorajszego przeglądu na polu marsowem okazała. Zaniedbując tego, co karność wojskowa przepisywała, i przeciwko wyraźnym rozkazom, które od swoich naczelników odebrała, Gwardyja ta prawie we wszystkich liniach, obok odgłosu: Niech żyje Król! wydawała buntownicze okrzyki; jeden z legijonów tej Gwardyi tak daleko zapomniał subordynacyi i powinności swojej, że ciągnąc mimo pałacu Prezydenta Rady Ministerjalnej (P. Villele), ośmielił się pod oknami tegoż buntownicze głosić wyrazy. Na polu marsowem sam Król, przejeżdżając mimo linii pewnego batalijonu, kazał jednemu legijonście, który się ważył w obecności Monarchy buntownicze wygłosić słowa, wystąpić z szeregu i onegoż na miejscu skasować. — Mnóstwo widzów zebranych na polu Marsowem i w onegoż okolicy, jakoteż po ulicach na toż pole wiodących, pozdrowiało Króla okazując niewątpliwe dowody miłości i poszanowania. Stolica była tego poranku zupełnie spokojna i wszystko upoważnia nas spodziewać się, że spokojność przez zdarzenie rozwiązania Gwardyi narodowej, której postępowanie przeciwne subordynacyi same pisma liberalne wyraźnie uaganiają, nie będzie naruszona.« (G. W.)

Dziennik Rozpraw mówi: »Bylibyśmy sobie życzyli, abysmy nie byli zmuszeni wyznaczyć, że w tym dniu, wspomnienia, stanowiącego szczęście i dumę ojczystą, nie sama miłość serca zajmowała. Odgłos nienawiści bardzo często rozlegał się między mnóstwem ludu. Rozchodził się ón także pomiędzy szeregami gwardyi narodowej. Trzy

lub cztery legijony wydały takowy potwornie. Zdaje się nawet, że niektórzy z owych ludzi, z miną nieszczęście przepowiadającą, którzy skoro namietności mnóstwa rozdrażnione, pospieszają, tu i owdzie przemieniali ów odgłos niechęci na mowę onych godną. Musimy jednakże dodać, że mnóstwo ludu miało natychmiast ów odgłos przypominający nieszczęsne epoki, jak należało przytłumić. Atoli owe szybkie poprawki, chociaż oznaczają punkt, gdzie niechęć publiczna zmierza, nie przeszkadzają, iżby związek podważnych mniemań z uczuciami wszystkich czasów i wrzaskliwych petycji z dziecinną uległością, nie miał być zdarzeniem godnym oplakania. Tam, gdzie się Król ukazuje, ludy nie mogą i nie powinny nic innego, tylko Króla widzieć. To, co pomiędzy ludem było tylko nieprzyzwoitością, to w szeregach zbrojnego wojska stało się bezprawiem i ledwie nie buntem. Opowiadają, że Król, postrzegłszy żołnierza gwardyi, który zapomniałszy na obecność Monarchy, myślał tylko o Ministeryjum, zbliżył się do niego, kazał mu wystąpić z szeregu i natychmiast go skassował, i niechęć swoją tak godnie i mocno wyraził, że pluton, widząc jednego ze swoich, wystawionego na strofowanie Monarchy, natychmiast to skarcenie odgłosem: »Niech żyje Król!« potwierdził.

Konstytucjonista wyraża: »Pomimo doradzenia, aby nie wolano: »Precz z Ministrami! Precz z Jezuitami!« jednakowoż to życzenia nie wszędzie skuteczzone zostało.»

Co podług tego samego pisma (mówi dalej Gwiazda) wierzyć każe, że zaszczytne okrzyki były umówione, jest ostrzeżenie, jakie pomiędzy gwardyją narodową było w obiegu, iżby się od takich okrzyków wstrzymywano, i oprócz odgłosu: »Niech żyje Król!« żadnego innego, jak tylko: »Niech żyje konstytucyja!« nie wznoszono.

Dziennik handlowy donosi: »Król minął już prawie kompaniją grenadyjerów drugiego batalijonu wtórej legii, gdy jeszcze dwa odgłosy wydał ten pluton; Marszałek Oudinot chciał nakazać milczenie; okrzyk się podwoił; rozkazał ón natychmiast aresztować grenadyjera tej kompanii. Okrzyk ten zdarzył się blisko karety, w której siedziały Xiężniczki. Grenadyjery rzucili się natychmiast i zastanili swego towarzysza, do którego żandarm z kompanii wyborczej nie mógł się dostać. Nie tylko odgłos: »Niech żyje Król!« słyhać było; powtórzono jeszcze inny, w prawdzie mniej ogólnie, przez któryto odgłos żądano od Króla nowego dobrodziejstwa.«

Gwiazda do tych wyjątków dodaje jeszcze co następuje: »Król przejeżdżając mimo czoła dziewiątego legijonu gwardyi narodowej, słyszał nieprzyzwoite wyrażenie się, a rozkazawszy temu, który je wydał, wystąpić z szeregu, rzekł ze stałością, że przybył odbierać hołdy, ale nie nauki.« (D. A.)

Izba Parów przyjęła w d. 27. Kwietnia 120 głosami przeciwko 20, prawo o przysięgłych, które z niektórymi odmianami powtórnie nadeszło z Izby Deputowanych.

Izba Deputowanych rozpoczęła swoje posiedzenie w dniu 26. Kwietnia ostatecznym rozpoznaniem rachunków z wydatków publicznych za rok 1825; w d. 27. trwały dalsze rozpoznania.

Tegoż samego dnia mianowała też Izba przełożoną przez Margrabie de la Boessiere, a w d. 24. uchwaloną Kommissyją. Takowa składa się z PP. Vaublanc, Cursay, Clausel de Coussergues, Ecreville, de la Boessiere, Olivier, Moustier, Dupille i Saint Cbamant.

Monitor udziela rachunków kassy umarżającej do ostatniego Marca. Ilość aż do tego dnia wykupionych papierów trzyprocentowych wynosi 6 mil. 577 franków. Najwyższa cena wykupna w ciągu upłynionego kwartału była 70 fr. 20 cent.; a najniższa 66 fr. 35 cent. w d. 17. Stycznia. Cena średnia całego kwartału wynosiła 68 fr. 59 cent.

Sąd Policji poprawczej wydał w d. 24. t. m. wyrok w sprawie P. Keratry i Kuryjera. P. Keratry został od oskarżenia uwolniony, zaś wydawca Kuryjera uznany za winnego obrazy przeciwko Członkowi Izby podczas sprawowania jej obowiązku i według tego stosownie do 463. art. Kodeksu karzącego na 100 fran. kary pieniężnej skazany.

Podług Gwiazdy, Jeneralny Prokurator założył w dniu 24. Kwietnia apelacyją od powyższego wyroku Sądu Policji poprawczej w sprawie P. Keratry i Kuryjera.

Odpowiedzialny wydawca Konstytucjonisty wezwany został w d. 27. Kwietnia przed Sędzięgo instrukcyjnego, P. Desmortieres, dla podania różnych świadectw, jakie podług artykuła z d. pomienionego w tém piśmie umieszczonego, wskazują obecność Agentów, którzy do rozruchów w d. 18. i 19. poduszczali.

Według urzędowego wyrachowania ludności kraju umieszczonego w zbiorze ustaw, które teraz tylko na lat pięć może mieć prawną ważność, wynosi liczba mieszkańców Francyi 31,845,428 (1822 tylko 30,465,291) ludzi; Paryża 890,431,

Lugdunum 145,000, Marsylii 116,000, a Bordeaux przeszło 93,000.

Generał Porucznik Hrabia Grenier umarł w nocy z dnia 17. na 18. Kwietnia w swoim wiejskim mieszkaniu w Montambert.

Między Adwokatem Blanchet w Havre, a Prezydentem Rzeczypospolitej Hajti, Bojerem, wszczął się spór prawny, ponieważ Blanchet żąda od niego przyrzczonego sobie honorarium 150,000 fr. za ułożenie księgi ustaw cywilnych; dla tego na zaspokojenie siebie położył areszt na wielu towarach, złożonych w Havre na rachunek Rządu Hajtyckiego. Trybunał pierwszej instancji w Havre rozpocznie tę sprawę w d. 2. Maja, i nasamprzód rozstrzygnie trudne pytanie względem kompetencji Sądu. (G. W.)

Szwajcarya.

Po długich rozprawach przyjęto w Genewie ustawę »względem niektórych rozporządzeń karnych, dotyczących się druku.« (G. W.)

Włochy.

Dziennik Rzymski *Diario di Roma* z dnia 11. Kwietnia zawiera artykuł następujący: »Dnia 9. rano Jego Świątobliwość dał prywatne posłuchanie Rady Poselstwa i Sprawującemu interesu Jego C. K. Apostolskiej Mości, P. Genotte, który ze strony Dworu swojego doniósł Ojcu Świętemu o rezultacie przedsięwziętych w Cesarstwie Austryjackim składek na odbudowanie przed kilku laty spalonego w Rzymie kościoła S. Pawła. Oprócz wielu prywatnych darów, z Monarchii Austryjackiej, cały dochód owęj ogólnej składki czyni 32,701 szkodów Rzymskich. Ojciec S. przyjął pomienionego Sprawującego z szczególną łaskawością, i oświadczył mu swoje wyraźne upodobanie z pobożności poddanych Cesarstwa Austryjackiego; dowód, którego wartość powiększa się, jeżeli zważymy terażniejsze okoliczności czasu, cierpiącego na rany, które całej Europie przeszłe lata wojny zadały. Po posłuchaniu u Jego Świątobliwości, udał się Sprawujący interesu do Kardynała Dziekana Sekretarza Stauu (della Somaglia) i w ręce jego złożył wexel, na który uiszczoną zostanie wypłata pomienionej summy do kassy kościoła S. Pawła. (G. W.)

Niemcy.

Owdowiała Królowa Jejmość Bawarska opuściła znowu d. 26. Kwietnia Lipsk, gdzie z Xiężniczkami, córkami swojemi, od dnia 19. t. m. bawiła.

W tym samym czasie wyjechały także i inne znakomite osoby, do których należą: W. Xiążę Sasko-Weimarski i Xiążęta Brunswicki i Brunswicko-Oelski.

W d. 17. Kwietnia Xiążę Paweł Wilhelm Wirtemberski zaślubił się w zamku Taxis z Xiężną Zofiją Thurn-Taxis. Wysoka ta para wyjechała w dniu 24. t. m. dla odwiedzenia Królestwa Jchmość w Stutgardzie.

W orszaku Króla Jmci Bawarskiego, jadącego do Włoch, znajdują się: Pułkownik i Adjutant skrzydłowy Hrabia Paumgarten, lekarz przyboczny tajny Radca, Hartz, Sekretarz gabinetowy Martin, i Sekretarz biera Farmbacher. Monarcha ma w tej podróży sześć tygodni zabawić.

Wiadomości publiczne Anhaltsko-Dessanskie z d. 21. Kwietnia zawierają co następuje: »Do wszystkich protestanckich mieszkańców mojego kraju.« Przekonany, że w wielu krajach zamierzony i osiągnięty połączenie Reformowanych i Lutrow, jest prawdziwie chrześcijańskiem, Bogu miłem dziełem, postanowiłem do tegoż sam przystąpić, i wraz z moimi ukochanymi mieć udział do społecznęj uroczystości wieczery Pańskiej, którą w d. 16. Maja r. b. będzie początek uczyniony. Przyczem niezmiernie by mię to cieszyło, gdyby wielu za moim poszło przykładem, i wraz zemną w jednym zamiarze połączyć się chciało do uznawania jednego ewangelicznego Kościoła. Że wszyscy kaznodzieje kraju mojego według sił do tego przykładu się będą, aby gminy w tej mierze pozyskali, zaręcza mi ich dobrowolne przyrzeczenie. A tak spodziewać się należy, iż przez ich połączone usiłowania przyjdzie niebawem ta szczęśliwa pora, w której zupełnie zniknie wszelka różnica, dzieląca jeszcze tak często członków obudwóch protestanckich ściśle spowinowacanych Kościołów. Daj Boże, aby nadzieja ta spełnioną została! W Dessau d. 14. Kwietnia 1827. Leopold Fryderyk, Xiążę Anhalt. (D. A.)

Rossyja.

Z Petersburga donoszą pod d. 17. Kwietnia: Cesarz Jegomość potwierdził uchwałę Rady Państwa, podług której ustawa z 1804, nakazująca, iżby umarłych nie przedzję, aż po trzech dniach chowano, ma być najściślej zachowana.

W d. 19. Marca wypłynął z Odessy pszenicą, łożem i żelazem ładowny bryg Mikołaj I., prosto do Londynu; jestto pierwszy okręt Rosyjski, który, jak tylko ludzie pamiętają, w tę puścić się podróż. (G. W.)